

ارب‌عین امسال بهانه‌ای شده است تا آزادگان جهان علیه استکبار جهانی متحد شوند

ارب‌عین؛ ویت‌رین جهانی مقاومت

سید عیضا طاهری

خبرنگار

این بار راهپیمایی میلیونی ارب‌عین حسبتی فراتر از یک راهپیمایی ساده مذهبی به موجی از وحدت و انسجام ملل و اقوام مختلف تبدیل شده است. این بار همه به‌وسیله محبت به اباعبدالله، زیر یک پرچم دور هم جمع شده‌اند. بیش از ۲۰ میلیون نفر، از هر نژاد، رنگ و زبانی، با پای دل نه بر زمین که بر بال فرشتگان، رهسپار معشوق شدند. اما این بار این راهپیمایی با توجه به گستره حوادث و اتفاقات، به‌ویژه در یک سال اخیر منطقه، بیش از پیش رنگ‌وبوی مبارزه با ظالم (رژیم صهیونی) را به خود گرفته است. از پوشش‌ها و چالش‌های رسانه‌ای که زواریا اشرار دست‌خود به اصابت موشک‌های ایرانیان به سرزمین‌های اشغالی اشاره می‌کنند گرفته تا شعارهایی مانند «الموت لاسرائیل» (مرگ بر اسرائیل) در طریق مشابه و گوشه‌ونگار حرم معصومین تا اهتزاز پرچم و تصاویر رهبران و شهدای کشورهای جبهه مقاومت را که به نمایش می‌گذارند. به همین جهت شاهد یکی از متفاوت‌ترین ارب‌عین‌های تاریخ هستیم. راهپیمایی میلیونی ارب‌عین این بار ضد صهیونیستی تر ین رنگ و نما را به خود گرفته است. در همین زمینه «فرهیختگان» با سه جامعه‌شناس در خصوص رویداد عظیم ارب‌عین و چگونگی کارکرد رسانه‌ای و سیاسی آن، چگونگی بیان پیام مقاومت و ایستادگی در برابر دشمن صهیونی مصاحبه کرده است. مه‌راب صادقی‌نیا، دکتری جامعه‌شناسی فرهنگی و عضو هیئت‌علمی دانشگاه ادیان و مذاهب با اشاره به ماهیت عدالت‌خواهانه و ظلم‌ستیزانه ارب‌عین امام حسین (ع)، آن را نمادی از مقاومت و تلاش برای تغییر وضعیت موجود به نفع مستضعفان می‌داند، به همین جهت ارب‌عین رسانه‌ای قدرتمند برای نمایش وحدت امت اسلامی و همگرایی مستضعفان جهان تبدیل می‌شود. از سوی دیگر، فاطمه درخشان، جامعه‌شناس و عضو هیئت‌علمی دانشگاه علامه طباطبائی با تأکید بر مردم‌پنیا بودن رویداد ارب‌عین و نقش بی‌بدیل مشارکت مردمی در آن، ارب‌عین را ابر رویدادی می‌خواند که امکان ساخت‌ساختارهایی را برای ابراز و ظهور ملت‌ها فراهم می‌سازد. همچنین محمد جواد بدین‌فکر پژوهشگر حوزه اجتماعی معتقد است تمرکز بر مسائل انسانی، مانند جنایات رژیم صهیونیستی، می‌تواند محور همگرایی جدیدی در منطقه ایجاد و ارب‌عین را به فرصتی برای نمایش اتحاد ملت‌های مستضعف در برابر ظلم تبدیل کند. در مجموع این سه گفتار تصویری جامع از ابعاد چندگانه ارب‌عین، از مقاومت و اعتراض تا همبستگی و پیام انسانی آن ارائه می‌دهند.

ارب‌عین به عنوان اجتماعی که هر سال برگزار می‌شود بی‌نظیر است

همواره در مقایسه راهپیمایی ارب‌عین با سایر اجتماعات و راهپیمایی‌ها از واژه بی‌نظیر برای توصیف این راهپیمایی استفاده می‌شود. مه‌راب صادقی‌نیا در توضیح بی‌نظیر بودن اجتماع ارب‌عین در مقایسه با سایر تجمعات معتقد است: «در این خصوص که راهپیمایی ارب‌عین بزرگ‌ترین تجمع آئینی و مناسکی بشر است یانه بحث‌های مفصلی موجود است. ممکن است بعضی‌ها بگویند مناسک دیگری هست که اجتماع آدم‌ها در آن بیشتر از ارب‌عین است، برای مثال اجتماع کوه‌میهلا که هر سال یک بار در میان هندوها شکل می‌گیرد. ما ادعا نمی‌کنیم راهپیمایی ارب‌عین بزرگ‌ترین تجمع آئینی و مناسکی بشر است ولی می‌خواهیم بگوییم از اجتماع‌های بزرگ‌بشتری به‌شمار می‌آید. این مراسم به‌عنوان اجتماع مذهبی بشری است به‌مانند برگزاری می‌شود، از این منظر بی‌نظیر است.» در تاریخ سرگوداری ماهیت سرگوداری بر عزای اباعبدالله (ع) همواره با سایر سرگوداری‌ها متفاوت بوده است. وی در تبیین این موضوع گفت: «اینکه سرگوداری بر اباعبدالله چه تفاوتی با باقی مناطق و آیین‌های مذهبی دارد، به گمان من برخی از این تفاوت‌ها بر می‌گردد به ماهیت سرگوداری برای امام حسین (ع). سرگوداری برای سیدالشهادت صرفاً سرگوداری را عزاداری و به ماتم نشستن نیست، از قدیم هم نبوده، یعنی در تاریخ اجتماعی شیعیان، عزاداری برای امام حسین (ع) هرگز به معنای تماشای ماتم نگرفتن و چیزهایی ازین قبیل نبوده، بلکه به معنای نوعی اعتراض و تلاش برای تغییر وضعیت موجود و همچنین ظلم‌ستیزی بوده، به همین دلیل بر خلاف هر نوع آیین‌های سوگ و ماتم، آیین‌های سرگوداری برای امام حسین (ع) نوعی تظاهر در آن وجود داشته، به این معنا که در تاریخ اجتماعی شیعیان، عزاداری برای امام همسوییان این‌طور نبوده که مردم در گوشه‌ای بنشینند و عزاداری کنند. این سوگ همراه با تظاهر بوده، یعنی خود را به نمایش گذاشتن. این سوگ‌ها خیابانی بوده در خیابان‌ها راه می‌رفتند و عزاداری می‌کردند. این سوگ‌ها جنبه مرتب‌پذیری داشته یا مرتب‌پذیر بخشی، یعنی به‌نمایش گذاشتن. به همین دلیل ماهیتی، این سرگوداری ظلم‌ستیزانه، ماهیتی خوارانه‌تنبیر و ایجاد تحول و ضد استبداد داشته است، از قدیم جنبه نمایش به معنای متبشش، یعنی مرتب‌پذیری داشته است.»

ارب‌عین رسانهٔ بزرگ شیعیان است

دو مؤلفه ظلم‌ستیزی و مرتب‌پذیر بخشی همواره از مؤلفه‌های اساسی در راهپیمایی ارب‌عین به شمار رفته است. صادق‌نیا با تأکید بر این موضوع گفت: «راهپیمایی ارب‌عین از دیرباز در سنت اجتماعی شیعیان وجود داشته و دو مؤلفه ظلم‌ستیزانه و مرتب‌پذیر بخشی در آیین همواره وجود داشته است. در آیین یادآوری ارب‌عین، این دو مؤلفه دال مرکزی این یادآوری و این اجتماع زائران هستند. همچنین دال‌های ثانوری هم در این مناسک هست، مانند همدلی بسیار گسترده و عیق بین شیعیان، همگرایی، کمک کردن، در جریان اتفاقات همدیگر قرار گرفتن و از احوال همدیگر آگاه شدن. لذا این دال‌های ثاناور، زیارت ارب‌عین را به یک رسانه بزرگ تبدیل می‌کند. رسانه‌ای که از طریق آن، شیعیان اولاً مشاهده‌پذیر می‌شوند و ثانیاً در جریان احوال همدیگر قرار می‌گیرند و ثالثاً راهمایی برای کمک کردن به همدیگر پیدا می‌کنند و از همه مهم‌تر شیعیت به یک جامعه همسویی بزرگ تبدیل می‌شوند که در تون خودشان اطلاع پیدا می‌کنند. از قابلیت‌هایی که دارند خبردار می‌شوند و سلسله این موارد باعث می‌شود زیارت ارب‌عین منحصر بفرشود اجتماعی که باعث مرتب‌پذیری شیعیان می‌شود. رسانه زار ارب‌عین سبب می‌شود شیعیان از طریق آن خودشان را به‌نمایش بگذارند، توانمندی‌های خودشان را درک کنند و همچنین از همدیگر در سراسر جهان باخبر شوند.»

ارب‌عین واقعیت بیرونی را براساس دوگانه حسینی و یزیدی تقسیم می‌کند

در طول تاریخ سرگوداری شیعیان همواره شاهد بوده‌یم که سرگوداری و عزای برای امام حسین (ع) ناظر به واقعیت‌ها و تحولات اجتماعی بوده همواره بر آن‌ها اثر گذاشته است. صادق‌نیا با اشاره به پویایی عزای سرگوداری امام حسین (ع) بیان کرد: «سرگوداری امام حسین و همچنین یادآوری ارب‌عین همواره از پویایی بسیار خاصی برخوردار است. پویایی به این معنا که این راهپیمایی همواره ناظر به واقعیت‌ها بوده است. واقعیت‌ها به‌ویژه این‌هاست: یعنی آنچه‌ما در واقعیت جامعه رخ می‌دهد مست‌بایه شعارهای خودش، مضامین نوحه‌ها و عزاداری‌ها قرار می‌دهد و از طرفی در واقعیت‌های اجتماعی اثر گذاشته است. این عزاداری متفاوت است با هر نوع عزاداری دیگری؛ چرا که این واقعیت اجتماعی را صورت‌بندی می‌کند. در قالب مضامین آن، شعارها، نمادها و بر واقعیت اجتماعی نیز اثر می‌گذارد. این عزاداری به شیعیان یاد می‌دهد واقعیت بیرونی را بر اساس دوگانه حسینی و یزیدی تقسیم کنند، یعنی تاری‌بخشان راه واقعیت بیرونی‌شان را، یک گروه را بر یزیدیان، یک گروه را حسینی‌ها ببینند. این به عزاداری امام حسین (ع) پویایی می‌دهد. جلال‌د ماجاری ارب‌عین هم‌بعضا زاین اتفاقاتی که افتاده به‌ویژه در داخل کشور مان و دفاعی جلانه که مردم ایران در برابر هجوم صهیونیست‌ها کردند، ارب‌عین صحنه تجلی این دوگانه است، یعنی باز حسینی‌ها در برابر یزیدی‌ها شکل می‌گیرند مفهوم ظلم‌ستیزی، مفهوم مقاومت، ماندن در صحنه و ترک نکردن است.»

امسال زائران سویه‌های استکبارستیزی و مقاومت را نسبت به گذشته بیشتر نشان می‌دهند

پویایی در سرگوداری امام حسین (ع) باعث شده راهپیمایی ارب‌عین امسال نسبت به سالیان گذشته متفاوت برگزار شود. صادق‌نیا با اشاره به وضعیت ارب‌عین امسال و پررنگ بودن

ذکر می‌کنم که نتایج پیمایش‌های انجام‌شده نیز بر این سه مؤلفه تأکید دارند و ویژگی‌های برجسته و متفاوت این رویداد را نشان می‌دهند: ۱. هدف و انگیزه زائران از این سفر ۲. نوع مشارکتی که در این سفر وجود دارد ۳. نوع اقتصادی که در این سفر وجود دارد و کمتر به آن پرداخته شده است.»

گفت‌مان مقاومت درمنش زائران ارب‌عین به نمایش درمی‌آید

زائران در سفر ارب‌عین همواره انگیزه‌های متفاوتی داشته‌اند. فاطمه درخشان در این خصوص بیان کرد: «یکی از نخستین موضوعات این است که زائران، که در انواع گردشگری دینی یا نیت‌وهدف‌و حاتی و معنوی سفر می‌کنند، در ارب‌عین علاوه بر این نیت، مؤلفه‌های دیگری نیز در هدف و انگیزه خود دارند که آن‌ها را متمایز می‌کند. یکی از این مؤلفه‌ها، وجود رنج و سختی در این سفر است. همه، حتی کسانی که تجربه سفر ارب‌عین را ندارند، می‌دانند که این سفر یا دشواری‌هایی همراه است. ممکن است مکان مناسبی برای استراحت یا خواب کافی وجود نداشته باشد و یا وجود گردهمایی عظیم درمی و فراهم‌آوری مراد غذایی توسط مواکب، به دلیل مشکلات و موانع زیرساختی، همچنان سختی و رنج پابر جا باشد. این سطح از رنج و مشقت را حتی در سایر گردهمایی‌های دینی مسلمانان نیز مشاهده نمی‌کنیم. اما یکی از مهم‌ترین اهداف زائران برای شرکت در این گردهمایی، ابراز مقاومت در برابر استکبار، ظلم و قدرت‌های جهانی است، این مورد نیز در نتیجه مطالعاتی است که خود شرکت‌کنندگان این راهپیمایی به آن اشاره کرده‌اند.»

درخشان در ادامه گفت: «ارب‌عین ابر و رویداد است که به شکل گیری ساختارهای جدید

کمک می‌کند. یکی از ویژگی‌های این روختار جدید که ارب‌عین در حال ایجاد آن است،

مقاومت در برابر الگوهای هژمونیک در گفت‌مان مدرن، غربی و استکباری است. ما این

مقاومت را در منش زائران، نوع ورود آن‌ها و رویکردی که نسبت به امام حسین (ع) و جریان

که ایشان به وجود آورده‌اند دارند، مشاهده می‌کنیم. این ارادت به امام حسین (ع)، به دلیل

ایستادگی ایشان در مقابل ظلم، در این راهپیمایی خود را به نمایش می‌گذار. بنابراین، یکی

از ویژگی‌های مهم زیارت ارب‌عین این است که از طریق کششگری زائران، ساختارهایی ایجاد

می‌کند که در مقابل گفت‌مان غالب غربی ایستادگی می‌کنند.»

هیچ سازمان یا نهادی در به وجود آمدن ارب‌عین نقشی نداشته است

یکی از ویژگی‌های بسیار مهم راهپیمایی ارب‌عین حضور همه اقشار و اقوام در آن است. درخشان با اشاره به حضور گسترده اقوام و ملل مختلف می‌گوید: «یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های ارب‌عین، تکثر فرهنگی قابل مشاهده در میان میلیون‌ها زائر حاضر در آن است. همان‌طور که همه دیده یا شنیده‌اند، زائران از ملیت‌ها و کشورهای مختلف در راهپیمایی ارب‌عین شرکت می‌کنند: از کشورهای اروپایی، آمریکای جنوبی، حتی آمریکای شمالی، آفریقایی و کشورهای آسیای شرقی. نژادهای مختلف، زبان‌های گوناگون و حتی در خود عراق، مسیحیان و پیروان مذاهب مختلف نیز در این راهپیمایی شرکت می‌کنند. این افراد از مهم‌ترین جلوه‌ها و مصایق یادآوری ارب‌عین است که ما اصلاً آن را در جای دیگری مشاهده نمی‌کنیم. بنابراین، افرادی انگیزه‌های معنوی واحد، اما با تکثر و تفاوت‌های جنسیتی، اجتماعی و فرهنگی، در این راهپیمایی شرکت می‌کنند. ساختار اجتماعی که در حال شکل‌گیری است، با وجود تکثر، به یک پیام واحد می‌رسد. این به نظر من یک ظرفیت بی‌نظیر برای ایجاد انسجام اجتماعی است، این رویداد خود یک رسانه است. این رسانه، پیامی را به جهان می‌بخشد که ارب‌عین ویژگی‌های مهم آن یک پیام را به‌خاطر خود دارد. یعنی می‌تواند آفریننده اقتدار باشد.»

راهپیمایی ارب‌عین رویدادی مردم‌پنیا است

راهپیمایی ارب‌عین علاوه بر آنکه نظم جدیدی از اجتماعات بشری شکل داده، توانسته شکل جدیدی از اقتصاد را به‌پیدا کند. فاطمه درخشان در تبیین این نکته بیان کرد: «در راهپیمایی ارب‌عین، بحث مشارکت جمعی مطرح است. این رویداد، یک پدیده و رویداد مردم‌پنیا است؛ اصلاً از بالا به پایین نبوده و هیچ سازمان یا نهادی در به وجود آمدن آن نقشی نداشته است. این مردم‌پنیا در که در طول تاریخ، بانوی و کششگران اصلی برگزاری این مراسم بودند. مدیریت و خدمات‌رسانی در ارب‌عین کاملاً غیر دولتی و توسط مردم انجام می‌شود. موکب‌ها مردمی هستند و هیئات و زائران مشارکت اقتصادی می‌کنند. این بحث اقتصاد مردم، بخش جدایی‌ناپذیر اقتصاد ارب‌عین است؛ یعنی ارب‌عین اقتصادی دارد که مشکل آن، اقتصاد وقف و نذر است. این شکل جدیدی برای ما نیست؛ زیرا در فرهنگ ایرانی و اسلامی ما بحث وقف و نذر وجود داشته است. اما در پدیده ارب‌عین، این امر بسیار برجسته است؛ نزدیک به پانزده‌روز، این موکب‌ها بر پا هستند و شبانه‌روزی در حال خدمت‌رسانی و تهیه مواد غذایی، نوشیدنی و سایر موارد ضروری برای زائران هستند، بدون اینکه بودجه‌های کلان دولتی یا فرادولتی برایشان فراهم شده باشد. همه این‌ها از طریق وقف و نذر مردم، به خصوص مردم عراق و اخیراً مردم ایران که مشارکت می‌کنند، تأمین می‌شود.»

وی در ادامه گفت: «بحث مشارکت جمعی این است که مردم در یادآوری ارب‌عین الفتی

ی می‌دهند. این به‌یمنی که آدم‌هایی که ممکن است در شهر خوشان و در زمان و

مکان دیگری رفتار متفاوتی داشته باشند، در آن زمان و مکان رفتارشان تغییر پیدا می‌کند.

مطالعه‌ای نیز سه سال پیش انجام شده بود (فکر می‌کنم توسط خود عراقی‌ها) راجع به اینکه

ویژگی‌های شخصیتی عراقی‌ها در یادآوری ارب‌عین و در زمان ارب‌عین تغییر پیدا می‌کند

و خودشان اذعان می‌کنند که «ما مهربان‌تر می‌شویم، ما منعطف‌تر می‌شویم، صبورتر

می‌شویم؛ به خاطر امام حسین و هیچ چیز جز امام حسین و زائران امام حسین برای ما مهم

نیست.» این خیلی موضوع مهمی است که به حقایق می‌افتد که در آن زمان و مکان، آدم‌ها

در روابط اجتماعیشان متفاوت عمل می‌کنند و این احساس تعلق، بیشتر می‌شود، پیوند

بیشتر می‌شود. در کل، می‌توان گفت اعتماد و سرمایه اجتماعی در این یادآوری ارب‌عین و

رویداد آن، بسیار افزایش پیدا می‌کند.»

مهم‌ترین پیام ارب‌عین ایجاد انسجام و همگرایی ملت‌ها است

پیام این راهپیمایی عظیم همواره محل بحث بوده است. درخشان در خصوص پیام راهبردی راهپیمایی ارب‌عین معتقد است: «ارب‌عین یک رسانه است و مهم‌ترین پیام آن، ایجاد انسجام و

همگرایی ملت‌ها است. مادر این راهپیمایی عظیم تکثر را می‌بینیم. افراد با ملیت‌های مختلف، زبان‌های مختلف و حتی مذاهب و ادیان مختلف را در این رویداد مشاهده می‌کنیم. پیام ارب‌عین پیام نهفته‌ای نیست؛ پیام راهپیمایی ارب‌عین واضح است. در این راهپیمایی آدم‌ها با هرگونه تکثر فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی، یعنی طبقات اقتصادی مختلف را می‌بینیم اما در منشا، به در این چند روز اصلاً مترجم نمی‌شویم که افراد و اشخاص از کدام طبقه اقتصادی‌اند؛ هیچ‌کس نمی‌تواند بگوید که چه کسی از طبقه پایین است و چه کسی از طبقه متوسط. همین تکثر ارب‌عین باعث می‌شود پیام واحدی ارائه شود و آن اینکه همه می‌توانند زیر پرچم واحدی بیایند. بعضی‌ها می‌گویند که آن اسلام است، اسلامی که مردم را به انسجام، به مقابله با ظلم، به مقابله با استکبار و به مقابله با هرگونه ظلم به همه انسان‌ها (نه فقط مسلمانان) دعوت می‌کند.»

راهپیمایی ارب‌عین نماد آزادی و نماد مبارزه با ظلم است
راهپیمایی ارب‌عین به عنوان یک رسانه همواره پیام‌های مختلف را با خود داشته است. فاطمه درخشان در رابطه با پیام ارب‌عین می‌گوید: «این روز‌ها مردم غزه تحت ظلم و ستم هستند و هیچ‌کجای دنیا ما نمی‌بینیم که مردم تا این اندازه تحت ظلم و ستم باشند. در این برهه زمانی، پیام ارب‌عین می‌تواند به همه دنیا این باشد که امام حسین (ع) پیام آور صلح، پیام آور مبارزه با ظلم، پیام آور آزادی و پیام آور شجاعت بود. ارب‌عین چنین رسانه‌ای است که این را به تمام مردم دنیا می‌بخشد، نه فقط به شیعیان و مسلمانان. همان‌طور که عرض کردم، هر چه وسعت این پیام بیشتر باشد، اهمیتش نیز بیشتر است. خود امام حسین (ع) و راهپیمایی نماد آزادی و نماد مبارزه با ظلم است. به نظر من این پیام را ارب‌عین هر سال می‌بخشد می‌کند، اما الان این پیام می‌تواند پررنگ‌تر باشد.»

ارب‌عین این روز‌ها به مراسمی برای درونی کردن یا انتقال پیام مبارزه با رژیم صهیونیستی تبدیل شده است. درخشان در این رابطه می‌گوید: «یکی از کارهای خوبی که سال گذشته بعد از حمله رژیم صهیونیستی به ایران در راهپیمایی ارب‌عین برای درونی کردن یا انتقال پیام مبارزه با رژیم صهیونیستی استفاده شد، استفاده از ابزارهای رسانه‌ای مختلف است که سال گذشته در شباهیه بود و امسال هم هست. موکب‌هایی بودند که کارهای فرهنگی می‌کردند. برای مثال بروشور به زبان‌های مختلف تهیه و توزیع می‌کردند یا هر چیزی که نماد کشور فلسطین یا نماد مبارزه با صهیونیسم باشد، از چغیه و اقلام مصرفی بگیرد تا معجنات، کتاب‌ها و سخنرانی‌ها را افراد می‌توانند از طریق تولیدا، از طریق صنایع فرهنگی، کتاب یا هر نوع اقلام فرهنگی، در موکب‌ها توزیع کنند. سال گذشته بعضی از موکب‌ها بودند که افراد را جذب می‌کردند، مخصوصاً از کشورهای دیگر، به زبان‌های مختلف با آن‌ها صحبت می‌کردند راجع به این موضوع. به هر حال، کم‌کم باید این موضوع شروع شود و کار رسانه‌ای لازم انجام شود.»

درخشان در ادامه گفت: «دنیا، دنیای رسانه‌ها، دنیای شبکه‌های اجتماعی، رسانه‌های جمعی و اجتماعی است و اگر بخواهیم کاری ماندگار شود باید از طریق رسانه این کار را انجام دهیم. این کار از طریق تبلیغات فرهنگی و تبلیغات رسانه‌ای است که در حال حاضر در موکب‌ها زیاد شده، در این مسیر نجف به کربلا، و بیشتر هم ایرانی‌ها هستند که دارند این کار را می‌کنند. البته چند موکب از لبنان و کشورهای دیگر هم آمده‌اند و کمک می‌کنند، ولی ایرانی‌ها سهم قابل توجهی را در این کار فرهنگی دارند که این هم به زمان نیاز دارد. شما اگر اقدامات از جنبش فرهنگی باشد، از صنایع فرهنگی و هنری یا از متدهای رسانه‌ای و تبلیغاتی استفاده کنید، خیلی زودتر جواب می‌دهد. دل‌ها آماده است؛ کسانی که در این راهپیمایی شرکت می‌کنند، از وضعیت جهان و وضعیت غریو فلسطین مطلع هستند. فقط لازم است که این موضوع کمی تقویت شود، مانند خبلی در این حوزه که می‌توانند کمک کنند. هنر می‌تواند اینجا نقش مهمی داشته باشد و صنایع فرهنگی، مهم‌ترین نکته همین است که زیارت ارب‌عین یک گردهمایی میلیونی و متکثر فرهنگی است که زائران مختلف را با انگیزه معنوی مشابه دور هم جمع کرده و همین امر آن را از دیگر گردهمایی‌های دینی دنیا متمایز می‌کند. یک ابر رویداد است که می‌تواند در همه زمینه تأثیرگذار باشد و نباید از تأثیرگذاری آن غافل شویم. ارب‌عین خودش یک رسانه است، ولی نباید اید از رسانه‌ها نیز استفاده کنیم تا پیام ارب‌عین را به طرق مختلف می‌بخشیم.»

حملهٔ ایران به اسرائیل حس غرور مشترک برای ملت‌ها به وجود آورده است

در سه‌سال اخیر، با وجود تلاش غربی‌ها برای تزییق نگاه منفی نسبت به ایران در بین مردم عراق توسط برخی رسانه‌ها همچنان از ارب‌عین به عنوان یک رویداد انسجام‌بخش یاد می‌شود. باین‌فکر در این خصوص بیان کرد: «در سال‌های اخیر، به وجود تزییق نگاه منفی نسبت به ایران در بین عوام و مذاهب مختلف نیز در این راهپیمایی شرکت می‌کنند. این اتفاقات اخیر، به‌خصوص نمایش مقاومت ایران در برابر اسرائیل و نحوه حمله به این رژیم، توانسته است حس غرور و هویت مشترکی را در بین برخی مردم عراق نسبت به ایران ایجاد کند. مشاهدات شما از تشویق عراقی‌ها در فرام جنگ و ابراز حس غرور نسبت به «موشک ایرانی» نشان‌دهنده این تغییر رویکرد است.»

باین‌فکر در ادامه گفت: «بستر فرهنگی ارب‌عین که بر محور ظلم‌ستیزی و مقابله با استکبار اسرائیلی شکل گرفته، راهی برای ایجاد وحدت است می‌کند. با توجه به اینکه در ایام ارب‌عین، طیف‌های مختلفی از مردم ایران به عراق سفر می‌کنند و نمی‌توان برای همه آن‌ها نسخه واحدی پیچید، تمرکز بر محوریت مسائلی مانند جنگ غزه، نسل کشی و قحطی تحمیل شده توسط اسرائیل، می‌تواند آفریننده حس و وحدت و همدلی بیشتری بین ملت‌ها باشد. این موضوع، فارغ از گرایش‌های سیاسی یا مذهبی افراد، یک مسئله حقوق بشری و انسانی محسوب می‌شود که می‌تواند تمام طیف‌ها را حول یک محور مشترک متحد کند. حتی افرادی که با سیاست‌های حاکمیت خود مشکل دارند در برابر وقایع غزه و حمایت از حقوق انسانی، می‌توانند با موضوع این همسو شوند. این همسویی می‌تواند پایانی بر این وحدت و مقابله با اسرائیل و از لحاظ اسلامانان و شیعیان در منطقه باشد؛ چرا که اسرائیل به عنوان عامل وحشت در منطقه شناخته می‌شود.»

رویداد ارب‌عین، فرصتی مناسب برای همگرایی ملل علیه رژیم صهیونی است

از ارب‌عین به عنوان یک بستر مؤثر در اتحاد و همبستگی ملت‌ها یاد می‌شود. باین‌فکر در همین رابطه می‌گوید: «در مجموع، تمرکز بر مشترکات انسانی و ظلم‌ستیزی، به‌ویژه در قبال وقایع غزه، می‌تواند به عنوان یک استراتژی کلان در راهپیمایی ارب‌عین، به ایجاد وحدت و همبستگی در منطقه کمک کند. در مقایسه با رویکرد ایران در منطقه، رفتار اسرائیل کاملاً متفاوت و در تضاد با اصول انسانی و بین‌المللی است. اسرائیل با حملات نظامی به خاک دیگر کشورها، ایجاد ترس و وحشت، و لطمه‌زدن به آبروی جهان عرب، تجربه‌ای تاریخی و تلخ را در منطقه رقم زده است. این اقدامات، حتی غیرت عربی را نیز زیر سؤال برده است، طرح میانه‌جبهه جدید اسرائیل، یک طرح ژئوپلیتیکی با هدف جابه‌جایی مرزهاست، درحالی‌که ایران حتی با وجود نقدهایی که به سیاست‌های منطقه‌ای‌اش وارد است، در طول ۱۰ سال حضور در منطقه، هرگز به دنبال جابه‌جایی مرزها نبوده و نیروهای مستقر شده نیز تابع قوانین و حاکمیت همان کشورها نبوده‌اند. در مقابل، اسرائیل به‌طور مداوم به خاک کشورها تجاوز کرده و وحشتی که ایجاد کرده، می‌تواند محور همگرایی جدیدی در منطقه بین رژیم‌ها باشد. رویداد ارب‌عین، فرصتی مناسب برای برجسته کردن این همگرایی است. تمرکز بر مسائل انسانی مانند قحطی و رفتار ضدانسانی در غزه، می‌تواند حتی افرادی مانند صادق شیرازی را نیز با این محور همسو کند.»

باین‌فکر در آخر بیان کرد: «از منظر سیاسی و برای زائرانی که در یادآوری ارب‌عین شرکت می‌کنند، نمایش عکس شهدای کودک جنگ اخیر، بسیار تأثیرگذار خواهد بود. تصویر معصومیت کودکان که قربانی وحشیگری در غزه شده‌اند، می‌تواند یادآور مظلومیت و در عین حال، زمینه‌ساز نمایش قدرت و اقتدار ایران باشد. اشاره به موشک‌های ایرانی به عنوان برد دل‌ملی، تصویری حماسی و عزتمندانه از فرهنگ ایران را به نمایش می‌گذارد که در میان مردم منطقه یا با استقبال مواجه شده است. این تصاویر می‌توانند در کنار هم، تصویری جامع از قدرت، مقاومت و رویکرد انسانی ایران در منطقه ارائه دهند.»

فرهنگ‌نگار

خانه

چهارشنبه ۲۲ مرداد ۱۴۰۴

شماره ۴۴۸۳

FARHIKHTEGANDAILY.COM

FARHIKHTEGANONLINE

۱۵